КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Міжнародна науково-практична конференція

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ, АУДИТУ І ОПОДАТКУВАННЯ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

9 ЖОВТНЯ 2026 РОКУ

FORUM EFBM 4.0
RESILIENCE AND SUSTAINABILITY

FORUM EFBM 4.0

РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Матеріали Міжнародного форуму

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ, АУДИТУ І ОПОДАТКУВАННЯ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

Київ 2026

Мельник Катерина
ВІД КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ДО АРХІТЕКТУРИ ДОВІРИ: ТРАНСФОРМАЦІЯ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТУ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА ЦИФРОВОМУ ВИМІРАХ **158**

Мельник Тетяна
ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА АУДИТ В УКРАЇНІ **161**

Мисака Ганна, Дерун Іван
СТАНДАРТИЗАЦІЯ ЗВІТНОСТІ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: МЕТОДОМ ПРОБ ТА ПОМИЛОК **166**

Михайлова Дарина
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА **170**

Назарина Денис
КОМПЛАЄНС-КОНТРОЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ТА ПІДЗВІТНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ **173**

Нашкерська Галина
СЦЕНАРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ **176**

Осадча Ольга
SAF-T UA ЯК ІНСТРУМЕНТ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ **179**

Пазинич Володимир
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ **182**

Пак Аліна
ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У СИСТЕМІ АДМІНІСТРУВАННЯ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ **185**

Пилипенко Любомир, Мельник Андрій
АДАПТАЦІЯ CVP-АНАЛІЗУ ДЛЯ ОБГРУНТУВАННЯ БЕЗЗБИТКОВОСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЗВО **188**

Пісоцька Єлизавета
ПОМИЛКИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИПРАВЛЕННЯ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ **192**

Позняковська Наталія
ПАСПОРТИЗАЦІЯ СУБ'ЄКТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО ПІДХОДУ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ **195**

Поліщук Ірина, Когут Ксенія
АУДИТ ДОСТОВІРНОСТІ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ **199**

Пономаренко Артем
ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ У МАЛОМУ ТА СЕРЕДНЬОМУ БІЗНЕСІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕТІНІЗАЦІЇ ТА ЗРОСТАННЯ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ **202**

Примаченко Олена
ОБЛІК СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ ЯК ІНФОРМАЦІЙНА ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ESG-ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА **205**

Садовська Ірина
АДАПТИВНИЙ КОНТРОЛІНГ І DATA-DRIVEN УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: АРХІТЕКТУРА СТІЙКОСТІ БІЗНЕСУ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ **209**

Сирцева Світлана
МОНІТОРИНГ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ **212**

Склярук Ірина
СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ОБЛІКУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ **215**

Скрипник Маргарита
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: НАПРЯМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ **217**

Слободяник Юлія, Ткаченко Дмитро
ЯКІСТЬ ДАНИХ ЯК ПЕРЕДУМОВА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ **220**

Сташенко Юлія
ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ **223**

Сторожук Дмитро
СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК СКЛАДОВА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ **227**

Танасієва Марина **229**

Пісоцька Єлизавета
магістрантка 1 курсу, ОП «Облік і аудит»
Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент, Безкоровайна Лідія
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця

ПОМИЛКИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИПРАВЛЕННЯ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Ключові слова: фінансова звітність, виправлення помилок, порівняльний аналіз, НП(С)БО 6, МСБО 8, достовірність інформації, професійне судження, ретроспективне перерахування

Yelyzaveta Pisotska
1 year master’s degree, educational program "Accounting and Auditing "
Supervisor: PhD in Economics, Associate Professor Lidiia Bezkorovaina
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

FINANCIAL STATEMENTS ERRORS AND METHODS FOR THEIR CORRECTION UNDER NATIONAL AND INTERNATIONAL STANDARDS

Key words: financial statements, error correction, comparative analysis, NAS 6, IAS 8, information reliability, professional judgment, retrospective restatement.

В умовах переходу українського бізнесу на МСФЗ суттєво зросли вимоги до якості й прозорості фінансової звітності як головного джерела інформації для внутрішніх і зовнішніх користувачів. Особливе місце в цьому процесі посідає проблема виявлення та виправлення помилок, оскільки будь-яке викривлення показників порушує базові принципи побудови фінансової звітності.

В обліку за національними стандартами виправлення помилок у фінансовій звітності регламентовано Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», а у міжнародних стандартах питання виправлення помилок висвітлено у Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку (МСБО) 8 «Основа для складання фінансової звітності».

Відповідно до НП(С)БО 1, фінансова звітність - звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [1]. У Концептуальній основі фінансової звітності акцент зроблено не стільки на визначенні самої звітності, скільки на її інформаційній функції: фінансова звітність надає інформацію про економічні ресурси суб'єкта господарювання, що звітує, та впливи операцій та інших подій та умов, що змінюють ці ресурси та вимоги [2]. Фінансова інформація має бути доречною та правдивою, а її якість підсилюється зіставністю, своєчасністю, зрозумілістю та можливістю перевірки.

Звітність за національними стандартами має відповідати принципу повного висвітлення, а інформація, наведена в ній, бути достовірною – такою,

що не містить помилок і перекручень, здатних вплинути на рішення користувачів.

Згідно з МСБО 8, фінансова звітність не відповідає вимогам МСФЗ, якщо містить або суттєві помилки, або несуттєві зроблені навмисно для досягнення особливого подання [3]. Концептуальною основою фінансової звітності визначено риси правдивого подання, воно має бути: повним, нейтральним і вільним від помилок, Рада з МСФЗ визнає, що забезпечити досконаліть, якщо й удається, то рідко і зазначає, що мета полягає в тому, щоб якомога більшою мірою максимізувати ці якості [2]. При цьому термін «вільний від помилок» не є тотожним абсолютній точності, а передбачає відсутність помилок або пропусків в описі явища та обранні й застосуванні процесу створення звітної інформації. З цього визначення випливає, що міжнародні стандарти допускають застосування різних підходів до процесу створення інформації, а помилковим вважатиметься неповний або невірний опис явища, недоречний або несистемний підхід до створення інформації. Тобто термін «вільний від помилок», застосований у міжнародних стандартах, як конкретизація вимоги відсутності помилок і перекручень властивої і національним стандартам, демонструє ширший погляд на помилку: не лише як на окремий факт, а як на частину процесу, а то й увесь процес створення інформації.

Виявлення помилки потребує оцінки її характеру, причин та суттєвості з метою визначення належного способу її виправлення, як за національними, так і за міжнародними стандартами.

МСБО 8 дає визначення помилок минулих періодів, в якому також вказано причини їх виникнення: невикористання або зловживання корисною інформацією, яка була наявна та/або за обґрунтованим очікуванням могла бути отриманою та врахованою; та наводить приклади: математичні підрахунки, помилки застосування облікових політик, недогляд, неправильна інтерпретація фактів, шахрайство.

Важливо, що вказано, не лише на наявність інформації, а й на те, що вона могла б бути наявною, адже різні спеціалісти мають різний рівень відповідальності, і якщо одні отримали інформацію, а інші - ні, то така якісна характеристика спеціаліста не має впливати на показники звітності, від якої вимагається достовірність, це ж саме стосується і недогляду. Такий підхід підвищує значення професійного судження, і хоч не надає точного визначення наявності чи відсутності помилки для будь-яких ситуацій, проте конкретизує генезу помилок на шляху до достовірного подання.

За національними стандартами виправлення помилок відбувається шляхом коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок року, при цьому зазначено вимогу повторного відображення відповідної порівняльної інформації у фінансовій звітності.

Міжнародні стандарти розширюють і конкретизують дане питання. Виправлення помилок за МСБО відбувається шляхом ретроспективного перерахування порівнюваних сум активів, зобов'язань та власного капіталу за попередній період, в якому відбулася помилка, або для найбільш раннього з поданих попередніх періодів, для якого можливе ретроспективне перерахування.

Тобто вимагається ретроспективне перерахування, проте наскільки це можливо. Допускається також неможливість ретроспективного перерахування, наприклад, у разі неможливості отримання інформації у попередніх періодах. Крім того, зазначено про часту необхідність здійснення наближених оцінок з метою відображення обставин, які існували під час здійснення операції.

Виправлення помилки за міжнародними стандартами вимагає відрізняти від іншої інформацію, яка надає свідчення обставин, що існували на дату помилкової операції (події, умови) та була наявною, коли фінансова звітність була затверджена до випуску, якщо ж неможливо розрізнити такі типи інформації – неможливо виправити помилку.

При цьому МСБО 8 наголошує на тому, що не слід використовувати судження заднім числом про наміри управлінського персоналу у минулому періоді, ні про суми визнані у попередньому періоді, що коригується.

Виправлення помилок за міжнародними стандартами вимагає відтворення обставин, що існували в минулому періоді, що коригується, і не лише внутрішніх, але й зовнішніх, ключем до цього є комплексний аналіз інформації: факт її наявності у визначеному періоді або можливість отримання, відсутність суджень заднім числом, як про облікові оцінки, так і про наміри персоналу, з одночасним визначенням причин помилки. Тоді як у національних стандартах зроблено акцент лише на механізмі виправлення помилок шляхом коригування нерозподіленого прибутку та порівняльних сум активів, зобов'язань та капіталу.

Отже, відмінність у виправленні помилок за національними та міжнародними стандартами, полягає передусім у перенесенні акценту з механізму коригування показників на оцінку інформаційних передумов виникнення помилки, її суттєвості та умов, що існували на відповідну звітну дату.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом М-ва фінансів України від 7 лют. 2013 р. № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text (дата звернення: 22.09.2026)

2. Концептуальна основа фінансової звітності : видана Радою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. МФУ : офіц. вебсайт. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/Концептуальна%20основа%20фінансової%20звітності.pdf (дата звернення: 23.09.2026).

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 (МСБО 8). Основа для складання фінансової звітності. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%208_ukr_2025(3).pdf (дата звернення: 25.09.2026)

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28.05.1999 р. № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text (дата звернення: 21.09.2026)

Наукове видання

ЕКОНОМІКА. ФІНАНСИ. БІЗНЕС. УПРАВЛІННЯ РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

EFBM 2026

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОГО ФОРУМУ

Комп’ютерна верстка: Бондаренко О.М.

Обкладинка: Свиридюк Т.В.

Електронна версія збірника доступна за посиланням: